

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Historia literatury jako historia idei (do XVIII w.) - ćwiczenia		9.2.0509	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Historii Literatury Polskiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia polska	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Marcin Całbecki, profesor uczelni; prof. dr hab. Stefan Chwin; dr hab. Piotr Millati, profesor uczelni; dr Anna Reglińska-Jemioł; dr Dariusz Piotrowiak; prof. dr hab. Edward Jakiel; dr hab. Zbigniew Kaźmierczyk, profesor uczelni; prof. dr hab. Radosław Grześkowiak; dr Janusz Mosakowski; dr hab. Magdalena Kreft-Świetlik; dr hab. Barbara Zwolińska, profesor uczelni; dr Agnieszka Friedrich; dr Bartosz Dąbrowski; prof. UG, dr hab. Aleksandra Ubertowska; dr Sylwia Karpowicz-Słowikowska; prof. dr hab. Tadeusz Linkner			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Ćw. audytoryjne		30 godzin – uczestniczenie w ćwiczeniach;	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin – samodzielna praca nad literaturą w ramach przygotowania do ćwiczeń;	
zajęcia w sali dydaktycznej		15 godzin – przygotowanie pracy zaliczeniowej	
Liczba godzin		Razem 75 godzin = 3 ECTS	
Ćw. audytoryjne: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją		Sposób zaliczenia	
- Praca w grupach		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja	
		- pisemna praca zaliczeniowa	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student uzyskuje zaliczenie ćwiczeń na podstawie:	
		<ul style="list-style-type: none"> • aktywnego udziału w zajęciach (50%); • przygotowania pisemnej pracy zaliczeniowej (50%). 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	Udział w dyskusji	Czynny udział w zajęciach	Pisemna praca zaliczeniowa
	Wiedza		
K_W01	+	+	+
K_W02	+	+	+
K_W04	+	+	+
	Umiejętności		
K_U01	+	+	+
K_U03		+	
K_U04	+	+	+
	Kompetencje społeczne		
K_K01	+	+	+
K_K05	+	+	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak

B. Wymagania wstępne

Elementarna wiedza z zakresu historii i teorii literatury oraz umiejętność analizy i interpretacji dzieła literackiego w oparciu o podstawowe narzędzia poetyki. W uzasadnionych przypadkach prowadzący może odstąpić od w/w wymagań.

W przypadku studentów z zagranicy konieczna jest znajomość języka polskiego w stopniu umożliwiającym zrozumienie treści prezentowanych podczas zajęć i aktywny w nich udział.

Cele kształcenia

1. Przedstawienie historii literatury do XVIII wieku jako medium historii idei.
2. Uchwycenie dynamiki procesu historycznoliterackiego, jego ciągłości i zmienności, w oparciu o analizę obecności wybranych idei w dziełach literackich do XVIII wieku bądź ówczesnych formacji kulturowych.
3. Kształtowanie umiejętności świadomej lektury tekstów literackich powstałych do XVIII wieku w sposób interdyscyplinarny, z wykorzystaniem różnorodnych kontekstów.
4. Wyrobienie nawyku krytycznej lektury opracowań naukowych.

Treści programowe

Zajęcia poświęcone są historycznoliterackiej analizie wybranych idei manifestujących się w piśmiennictwie do XVIII wieku bądź ówczesnych formacji kulturowych. Jednostki zajęciowe (wykład i ćwiczenia) realizowane w tym samym semestrze łączą się w spójne pod względem tematycznym cykle koncentrujące się wokół zagadnienia wybranego przez osobę prowadzącą. Tekstowe reprezentacje omawianych idei są opisywane przy użyciu pokrewnych historii idei narzędzi literaturoznawczych (badanie dziejów motywu, topika historyczna, założenia krytyki tematycznej itp.).

Wykaz literatury

1. Literatura wykorzystywana podczas zajęć.

Na początku każdego semestru prowadzący dokonuje wyboru tekstów literackich i opracowań naukowych, których tematyka koncentruje się wokół omawianej idei, i przedstawia ich listę na pierwszych zajęciach.

Przykładowe opracowania i edycje tekstów:

- E. Auerbach, *Mimesis. Rzeczywistość przedstawiona w literaturze Zachodu*, t. 1-2, przeł. i wstęp Z. Żabicki, Warszawa 1968; Warszawa 2004.
- E. Curtius, *Literatura europejska i łacińskie średniowiecze*, przeł. A. Borowski, Kraków 2005.
- G. Poulet, *Metamorfozy czasu. Szkice krytyczne*, wybór J. Błoński i M. Głowiński, przeł. W. Błońska i in., Warszawa 1977.
- J. Rousset, *Kirke albo metamorfoza (O balecie dworskim)*. „Ogród” 1991, nr 3, s. 219-234.
- Helikon sarmacki. *Wątki i tematy polskiej poezji barokowej*, wybór, wstęp i komentarze A. Vincenz, oprac. M. Malicki, Wrocław 1989.
- K. Mrowcewicz, *Trivium poetów polskich epoki baroku: klasycyzm, manieryzm, barok. Studia nad poezją XVII stulecia*, Warszawa 2005.
- S. Baczewski, *Szlachectwo. Studium z dziejów idei w piśmiennictwie polskim: druga połowa XVI wieku–XVII wiek*, Lublin 2009.
- J. Kotarska, *Erotyk staropolski. Inspiracje i odmiany*, Wrocław 1980.
- P. Chaunu, *Cywilizacja wieku Oświecenia*, przeł. E. Bąkowska, Warszawa 1989.
- R. Przybylski, *To jest klasycyzm*, wstęp M. Janion, Warszawa 1978.
- R. Przybylski, *Klasycyzm czyli Prawdziwy koniec Królestwa Polskiego*, Warszawa 1983.
- B. Baczek, *Rousseau – samotność i wspólnota*, Gdańsk 2009.

2. Literatura wykorzystywana przed studenta podczas przygotowywania pracy zaliczeniowej

Student przygotowuje pracę zaliczeniową w oparciu o literaturę z wybranego przez siebie modułu.

Przykładowy MODUŁ – ZAGADNIENIA PRAC ZALICZENIOWYCH (pełną listę przedstawia prowadzący na pierwszych zajęciach w semestrze):

Arkadia w poezji pastoralnej - ciągłość tradycji i przemiany wzorca (moduł do literatury staropolskiej i oświeceniowej):

Teokryt, Sielanki, przeł. i oprac. A. Sandauer, Warszawa 1981.

Wergiliusz, Bukoliki i Georgiki. Wybór, przeł. i oprac. Z. Abramowiczówna, Wrocław 2006.

Sz. Szymonowic, Sielanki, [w:] tenże, „Sielanki” i pozostałe wiersze polskie, oprac. J. Pelc, wyd. 2 zm., Wrocław 2000 (BN I 182).

A. Wieszczycki, Sielanki abo Pieśni, [w:] tenże, Utwory poetyckie, wyd. A. Gurowska, Warszawa 2001.

D. Piotrowiak, Dwie anonimowe sielanki z pierwszej połowy XVII wieku z rękopisu Biblioteki Baworowskich we Lwowie, „Terminus” 2014, z. 4, s. 495–536.

J.B. Zimorowic, Sielanki nowe ruskie, oprac. L. Szczerbicka-Ślęk, Wrocław 1999 (BN I 287).

J. Gawiński, Sielanki, [w:] tenże, Sielanki z Gajem zielonym, wyd. E. Rot, Warszawa 2007.

F. Karpiński, Sielanki, [w:] tenże, Wiersze zebrane, cz. 1, wyd. T. Chachulski, Warszawa 2005, s. 33–63.

W. Reklewski, Pienia wiejskie, wyd. J. Snopek, Warszawa 2007.

A. Krzewińska, Sielanka staropolska. Jej początki, tradycje i główne kierunki rozwoju, Warszawa-Poznań-Toruń 1979.

J. Pietrkiewicz, Sielanka – odwieczny towarzysz polskich poetów, [w:] tenże, Literatura polska w perspektywie europejskiej, Warszawa 1986.

D. Chemperek, Sielanki – gry miłosne i literackie, [w:] tenże, Poezja Jana Gawińskiego i kultura literacka drugiej połowy XVII wieku, Lublin 2005.

E. Rot, Bukoliczna księga znaczeń. Problemy interpretacji i edycji „Sielanek” Jana Gawińskiego, Warszawa 2009.

R. Poggioli, Wierzbowa fujarka, „Zagadnienia Rodzajów Literackich” 1960, z. 1.

J. Platt, Sielanki i poezje sielskie Adama Naruszewicza, Wrocław 1967.

A. Dobakówna, Sielanka polska XVIII i pierwszej połowy XIX wieku wobec polskiej tradycji gatunku, „Roczniki Humanistyczne” 1970, z. 1.

<p>Kierunkowe efekty uczenia się</p>	<p>Wiedza</p>
<p>K_W01, K_W02, K_W04 K_U01, K_U03, K_U04 K_K01, K_K05</p>	<p>K_W01, K_W02, K_W04 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, czym jest historii idei, co stanowi przedmiot zainteresowania tej dyscypliny, posiada też wiedzę o jej związkach z historią literatury do XVIII wieku (K_W01, K_W02, K_W04); • ma świadomość żywotności wybranych idei ważnych dla kultury Zachodu, przy czym zdaje sobie sprawę także z istotnych przemian, jakim podlegają one na przestrzeni lat (K_W01, K_W02, K_W04); • ma pogłębioną wiedzę z zakresu historii literatury polskiej i powszechnej do XVIII wieku, związków literaturoznawstwa z historią idei oraz z innymi dziedzinami humanistyki (K_W01, K_W02, K_W04); • ma wiedzę umożliwiającą prowadzenie własnych badań w zakresie literaturoznawstwa przy użyciu pokrewnych historii idei narzędzi literaturoznawczych (K_W01, K_W02, K_W04).
	<p>Umiejętności</p> <p>K_U01, K_U03, K_U04 Student</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi samodzielnie wyznaczyć obszar badawczy, w obrębie którego będzie umiał wskazać reprezentacje wybranych idei w konkretnych tekstach literackich powstałych do XVIII wieku, a także omówić ich ciągłość i zmienność na przestrzeni lat (K_U01); • potrafi dokonać twórczej, oryginalnej interpretacji tekstu literackiego powstałego do XVIII wieku z wykorzystaniem pokrewnych historii idei narzędzi literaturoznawczych, w oparciu o krytyczną lekturę opracowań naukowych (K_U01); • potrafi zaprezentować wyniki swych dociekań w obszarze historii literatury do XVII wieku i historii idei zarówno podczas dyskusji, jak i w formie pisemnej (K_U01); • potrafi organizować pracę i kierować zespołowymi badaniami w obszarze związków historii literatury do XVIII wieku i historii idei (K_U03); • potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę z zakresu historii literatury do XVIII wieku i historii idei oraz związków tych dziedzin, a także umie moderować ten proces u innych (K_U04).
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K_K01, K_K05</p>

Student

- ma świadomość ciągłej potrzeby samokształcenia i aktualizowania wiedzy polonistycznej w zakresie literaturoznawstwa i jego związków z historią idei (K_K01);
- w sposób krytyczny przyswaja treści literaturoznawcze i wykorzystuje dorobek intelektualny klasyków historii literatury do XVIII wieku i historii idei jako punkt odniesienia dla własnych dociekań historycznoliterackich(K_K01);
- dzięki zdobytej wiedzy z zakresu literaturoznawstwa i historii idei jest przygotowany do podejmowania w przyszłej pracy zawodowej działań na rzecz popularyzowania wiedzy i zachowania dziedzictwa kulturowego i literackiego regionu, kraju i Europy (K_K05).

Kontakt

marcin.calbecki@ug.edu.pl